

ETAPOVÉ HRY

CESTA DO PRAVĚKU

JAROSLAVA BEJŠOVCOVÁ

SOUTĚŽ
ETAPOVÝCH
 HER

Etapové hry patří k osvědčeným formám činnosti na letních táborech i během roku. Tábory i celoroční činnost díky nim získávají potřebný spád a mnoho příležitostí, jak zajímavě skloubit a propojit i odlišné činnosti.

Soutěž etapových her se v Pionýru vyhlašuje již od roku 2003. Jejím cílem je shromáždit kvalitní etapové hry a poskytnout je pro další použití ostatním vedoucím ve spolku. Hry do ní může přihlásit každá pionýrská skupina.

Protože nechceme do rukopisů zasahovat více, než je nezbytné, je základní podmínkou přihlášky zpracování hry do obecně srozumitelné podoby, nejlépe podle připravené osnovy.

Veškeré další informace o **Soutěži etapových her** včetně vydaných publikací, výsledků předchozích ročníků, statutu soutěže, a osnovy naleznete na: pionyr.cz/soutezetapovychher

Tato publikace vznikla díky Soutěži etapových her vyhlašované spolkem Pionýr (dříve ve spolupráci s nakladatelstvím Mravenec).

Tuto publikaci je možné použít jako námět. Realizace hry musí vždy vycházet z konkrétních podmínek. Je třeba zohlednit podobu tábořiště, skladbu účastníků, oddílové a táborové tradice a další proměnné. Konečnou konkrétní podobu etapové hry musí vytvořit tým vedoucích a instruktorů a přizpůsobit ji tak vlastním podmínkám. Mimo jiné i proto, aby ji mohli přijmout a považovat za výsledek vlastního úsilí.

At' vám tato publikace pomůže poznávat nové věci a hledat nové nápady.

CESTA DO PRAVĚKU

Celoroční etapová hra - metodický materiál

- 2020 -

OBSAH

ÚVOD	4
REALIZACE	6
ZÁŘÍ	6
ŘÍJEN	8
LISTOPAD	9
PROSINEC	10
LEDEN	10
ÚNOR	11
BŘEZEN	11
DUBEN	13
KVĚTEN	14
ČERVEN	15
NÁVŠTĚVA DINOPARKU	16
HODNOCENÍ HRY	17

ÚVOD

AUTOR HRY

Jaroslava Bejšovcová

Pionýrská skupina Ivanovice na Hané

Oddíl Lvíčata- celoroční oddílová hra

Hra je určena pro oddíl dětí ve věku 7 - 15 let.

Celoroční oddílová hra byla motivována filmem Karla Zemana Cesta do pravěku a probíhala během školního roku 2018/2019 v oddíle Lvíčata Pionýrské skupiny Ivanovice na Hané.

VÝCHOVNÝ CÍL

Cílem je seznámit děti s pravěkem, pro náročný výlet do minulosti bylo třeba zdolat i zásady první pomoci, seznámení s mapou, uzly, rozdělování ohňů, poznávání rostlin i zvířat.

PŘÍBĚH

Jirka, Toník, Petr, Jeník našli u skály zkamenělinu trilobita a začali se zajímat o pravěk. Rozhodli se navštívit muzeum s expozicí o pravěku. Pravěk je tak zaujal, že se rozhodli vydat na výpravu do doby minulé.

Připravili se na cestu a na loďce pluli jeskyní, až se ocitli v době ledové. Řeka byla plná ledových ker až zamrzla úplně a chlapani museli dále postupovat pěšky. Příroda se změnila, všude byl led, až konečně uviděli mamuta. Byla velká zima a aby se zahřáli, museli rozdělat oheň. Před zimou se ukryli v jeskyni, kde viděli kosti pravěkých zvířat, sekeru, nástěnné malby.

Venku před jeskyní si jeden z chlapanů chtěl vyfotit přírodu a tak nedával pozor a spadl do pasti na mamuta. V díře bylo bahno a tak byl celý mokřý a špinavý. Jak ho chlapani našli, oprali mu oblečení a nad ohněm vysušili.

Postupovali stále dále, již nebyla taková zima a chlapani se ocitli v třetihorách. Jirka se rozhodl, že uloví ryby k obědu, ale při tom se ztratil. Ostatní kreslili mapu a různým místům dávali nová jména.

Najednou se setmělo a přišla bouřka, vše bylo mokřé, nešel rozdělat oheň a tak se rozhodli, že budou spát na lodi. Druhý den rozdělal oheň, sušili oblečení a oheň potřebovali k přípravě jídla i jako ochranu před zvířaty.

Další cesta byla jako procházka po zoo, spousty zvířat, některé z nich ani neznali. Povídali si o tom, že v dřívějších dobách lidé našli např. dráp nebo kost a podle toho vznikaly pohádky o dracích a netvorech.

Chlapani postupovali stále dále do pravěku, až se ocitly v druhohorách. Kolem nich létaly nestvůry a útočily na loď. Rostliny na břehu se podobaly těm, které známe z přírody a najednou uviděli i dinosaury. Měly obrovská těla, viděli také boj dvou dinosaurů a druhý den ráno si pak z blízka prohlédli mrtvého stegosaura.

Až si ho pořádně prohlédli vraceli se k loďce, kterou našli rozšlápnutou. Aby pokračovat dál museli postavit vor.

Počasí se postupně měnilo, mlha na řece znamenala změnu, dostali se do další éry - karbonu.

Řeka je plná spadlých stromů, proto nezbývá nic jiného než se vydat dále pěšky. Všude ticho, obrovské přesličky a plavuně, ze kterých se postupem času stalo uhlí.

Jirka hledá cvrčka a najde obrovskou vážku, cesta ubývá a jsou tu prvohory - Silur

Kolem dokola jsou jen holé skály, žádné rostliny, chlapi postupují až dojdou k moři, nevidí nic jiného než moře a řasy, které si postupně zvykají na vzduch a za mnoho let se z nich stanou rostliny a lesy... Ze škeblí se vyvinou živí tvorové.

Toník najde trilobita a chlapi ho porovnají ho s tím, co našli na začátku.

Tam v dálce je počátek lidstva, život se stále vyvíjí, je v pohybu.

VÝZDOBA

Na jednu stěnu klubovny jsme vytvořili veliký obraz pravěké přírody a to tak, že jsme ji zakryli igelitovou plachtou na kterou jsme barvami namalovali obraz. Do tohoto igelitu se pak daly špendlíky zapichovat mamuti nebo dinosauři.

REALIZACE

ZÁŘÍ

Naše cesta do pravěku začala tak jako ve filmu nálezem zkamenělin a trilobitů.

HLEDÁNÍ ZKAMENĚLIN

Na první zářiové schůzce jsme se vydali do přírody, kde dostali za úkol najít něco neobvyklého. Dlouho netušili, co to asi bude, až jeden našel zkamenělinu (z keramiky vytvořený a v ohni vypálený kámen s otiskem kapradí), teď již věděli, co mají najít a za chvíli byl objeven i trilobit. Každý našel nějaký poklad, ať již to byl otisk kapradí, přesličky nebo trilobit. Chvilku jsme si povídali o pravěku a dohodli se na prvním výletu do Brna do muzea Antropos.

NÁVŠTĚVA ANTROPOSU

Výlet do Brna, kde je muzeum pravěku - Antropos. V tomto muzeu je expozice o nejstarších dějinách osídlení Moravy i celé Evropy, o vývoji primátů, seznámení s životem v pravěku a hlavně mamut v životní velikosti.

NÁSTĚNNÉ MALBY

Podle exponátu v muzeu byl úkol namalovat podobné nástěnné malby.

V přízemí muzea byla výstava obrazů dinosaurů a tak dalším úkolem bylo namalovat dinosaura, nějakého pravěkého ptáka a pravěkou rostlinu.

PŘÍPRAVA NA VÝPRAVU DO PRAVĚKU

V pravěku nás může potkat spousta nebezpečí a tak je třeba se náležitě připravit. Zopakovali jsme si tedy základy zdravovědy, rozdělávání ohňů, střelbu, uzly a orientaci v přírodě.

ŘÍJEN

VÝPRAVA DO PRAVĚKU

Místo na loďku jsme nasedli na vlak a vydali se do Přerova a pak do Předmostí.

Navštívili jsme památník lovců mamutů a prošli celou naučnou stezkou až k mamutovi Tomíkovi.

Po cestě jsme museli zdolávat ledové pole -skákáním z jedné kry na druhou (kra je list papíru).

VÝROBA ODDÍLOVÝCH TRIČEK

Trička jsme si vyzdobili pomocí Sava. Vysavovali jsme si na trička různé dinosaury nebo mamuty.

MAMUTI

Jedna stěna naší klubovny byla vyzdobena jako příroda v pravěku a chyběla nám tam zvířata. Každý tedy podle vzoru namaloval mamuta, vystříhl jej a pak jsme je umístili na stěnu.

LISTOPAD

NÁSTĚNNÉ OBRAZY

Přenášení obrázků. Děti se rozdělily do dvojic, jeden si prohlédl obrázek, popsal ho druhému, který se ho podle pokynů snažil namalovat. Hodnotí se počet správně namalovaných částí obrázku.

Pak se hráči vyměnili a hra se opakovala s jiným obrázkem.

LOV MAMUTŮ

Pomocí luku a šípů jsme se snažili ulovit mamuta namalovaného na velkém kartonu papíru.

Vyzkoušeli jsme také hod vyrobeným oštěpem.

PROSINEC

LOV RYB

Potřebovali jsme si opatřit potravu a tam musíme lovit ryby.

Soutěžilo se v lovu dřevěných ryb, skládání puzzle ryb, poznávání ryb, rybí kvarteto.

LEDEN

ROZDĚLÁVÁNÍ OHNĚ

Při lovu mamutů spadl kamarád do jámy a je celý špinavý. Opereme jeho oblečení a usušíme ho nad ohněm.

Soutěž dvojic v rozdělávání ohně na sněhu.

Naše výprava postupuje do druhohor. Led taje a tak opět překonáváme klubovnu po ledových krách.

MAPY

Každý si zkusil namalovat mapu okolí a pak jsme vtipně pojmenovávali i území.

ÚNOR

Postoupili jsme do druhohor a tak si na stěnu klubovny vytvoříme postavy dinosaurů.

MALOVÁNÍ DINOSAURŮ

Každý si vybral dinosaura, kterého chtěl malovat. Obrázek si rozdělil na čtverečky a pomocí této mřížky jsme zvětšovali obrázek dinosaura, vymalovali ho a vystřihli.

BŘEZEN

DINOSAURŮ

Dinosaurů je celá řada, každý je trošku jiný, pokusíme se je poskládat.

V určené části jsou umístěny barevné kartičky s popisy dinosaurů. Je třeba najít kartičky stejných barev, zapamatovat si jednotlivý popis a ten pak namalovat. Jsou čtyři barvy a každá barva má čtyři popisy. Např.

1. Červená

Tělo jak kupka sena
Má čtyři krátké nohy

na těle má zuby
za uchem kopretinu

2. Žlutá

Chodí po dvou
malá hlava

dlouhý silný ocas
přední nohou drží kabelku

3. Modrá

Tělo jak netopýr
Na nohách velké drápy

velký zobák
kolem krku mašli

4. Zelená

Tělo jak slon
velké kly
Hodnotí se počet správně namalovaných dinosaurů

celý chlupatý
na nohách tenisky

NAPADENÍ NAŠÍ LOŽKY

Naši loďku napadly létající nestvůry, musíme se jim snažit vyhnout.

Jeden hráč stojí v kruhu a snaží se vyhýbat papírovým koulím, které na ně ostatní postupně házejí.

Vítězí ten, který se vyhne nejvíce střelám.

DUBEN

DINOSAURŮ

V určené části byly rozházeny lístečky s obrázky hlava, tělo, ocas, nohy a to ve dvou barvách, bílé a červené.

Úkolem bylo co nejrychleji najít co nejvíce lístečků a odnést je do svého doupěte, můžeme však odnést maximálně dva lístky najednou. Kolem se však pohybuje lovec, pokud nás chytne, dostává všechny lístky, které máme právě v ruce. Po uplynutí určeného času si každý poskládal své dinosaury.

Nejprve se snaží poskládat ty červené, protože mají větší hodnotu, ze zbývajících částí pak pokládají ostatní. Vítězí ten, který má nejvíce bodů.

Celý červený dinosaurus 5 bodů, ostatní 1 bod.

KVĚTEN

STOPOVÁNÍ

V okolí byl spatřen dinosaur. Snažíme se ho vystopovat. Hledali jsme velké stopy. Po dlouhém hledání jsme objevili stopy psa, čápa a konečně i velikánské stopy dinosaura.

(Stopy byly vytvořeny otiskem velkými dřevěnými stopami)

Ze stop jsme si vytvořili sádrové odlitky.

ČERVEN

ROSTLINY

Zvířat ubývá a kolem nás jsou rostliny, učili jsme se poznávat rostliny.

OTISKY

Vytvořili jsme si otisky kapradí a přesličky. Do keramické hlíny jsme otiskli kapradí, přesličku nebo škeble, otisky jsme pak vypálili v ohni a tak si vytvořili zkameněliny.

BOJ O POKLAD

Na poslední schůzce jsme si připomněli, jak probíhala naše cesta do pravěku.

- První úkol byl na místě, kde naše celoroční hra začala - tam, kde jsme našli trilobity.
- Druhý úkol byl na místě, odkud jsme vyjeli do pravěku - nádraží.
- Třetí úkol byl tam, kde jsme pomocí indicií malovali dinosaury.
- Čtvrtý tam, kde jsme chytali ryby.
- Pátý, kde jsme bojovali s mamuty.
- Šestý, kde jsme našli stopu dinosaurů.

Po vyluštění všech úkolů děti zjistily, kde je uložený poklad, ve kterém našel každý trilobita.

Trilobitem to vše začalo a taky končí.

NÁVŠTĚVA DINOPARKU

Na jaře jsme měli v plánu noční návštěvu Dinoparku Vyškov. Bohužel na jaře noční prohlídka nebyla a tak jsme noční návštěvu přesunuli až na září. Touto návštěvou naše cesta do pravěku skončila.

HODNOCENÍ HRY

Celoroční oddílovou hru jsme měli poprvé a myslím, že se všem roční hra líbila. Snažili jsme se všechny hry motivovat pravěkem a i výlety byly takto motivovány. Určitě budeme v celoročních hrách pokračovat.

ZDROJE

Film Karla Zemana Cesta do pravěku, internet, Wikipedia

Výsledky Soutěže etapových her v roce 2020:

1. místo: Hraj, džungle čeká (PS Pavučina) Veronika Cejpková a kolektiv
2. místo (dělené):
  - Země fantasie (PS Švermováček) Zuzana Pochmanová
  - Příšerky s. r. o. (PS Ivanovice na Hané) Pavlína Želazková a kolektiv
3. místo: V zajetí stroje času (PS Domažlice) Vendula Pangrácová a kolektiv
Speciální ocenění pro celoroční hru:
  - Cesta do Pravěku (PS Ivanovice na Hané) Jaroslava Bejšovcová
4. místo: Hvězdné Války (PS Kopřivnice)
5. místo: Případy detektiva Jana MUDr. Oně (PS Veselí Medvědi)

Vydané etapové hry předchozích soutěžních ročníků:

- Hobit aneb cesta tam a zase zpátky (Ladislav Šimek, Jana Ptáčková)
- Křemílek a Vochemůrka (Věra Farská)
- Expedice Archmedos (Vojtěch Vejvoda, Ivana Průšová)
- Příběh Šedoklenotu (Ivana Průšová)
- Družina královny Elišky (Božena Klimecká a kolektiv II. turnusu LT Olbramkostel)
- Tajemství Atlantidy (Ladislav „Ráma“ Šimek)
- Kouzelná Narnie (Ludmila Šedivá a Robert Maule)
- Afrikou... po stopách Livingstona (Veronika a Kristýna Markovy a kolektiv)
- Tajemství Saturového města (Jiří Zaplatílek a kolektiv)
- Cesta kolem světa za 80 dní (kolektiv vedoucích 1. běhu LPT Mrtník 2007)
- Námořníci Jejího Veličenstva (Daniel Jankovský a kolektiv 109. PS Vyšehrad)
- Elixír pro zemi Zlozemi (Zaplatílek Jiří a kolektiv)
- Rok na vsi (Štěpánka Ševčíková, David Svoboda)
- Tajemství kapitána Snakea (Marie Zpěvácová)
- Harry Potter (Marie Protivová)
- Hollywood (Marie Protivová a kolektiv)
- Hraničářův učeň (Petra Brabcová a kolektiv)
- Za pokladem Nilu (Miroslav Klimecký)
- Putování Japonskem (Petra Brabcová, Lenka Žalmanová a kolektiv)
- Putování za duhou (Dagmar Čechová a kolektiv)
- Husité (Marie Protivová)
- Tábor snů (Marie Protivová)
- Most do země Terabithia (Míša Boušková a Marie Protivová)
- Návrat do budoucnosti (David Řeha a Miroslav Klimecký)
- Vikingové (Eliška Hronková a kolektiv)

Elektronické podoby publikací jsou zveřejněny na: pionyr.cz/vydane-hry

Celoroční etapová hra Cesta do pravěku námětově vychází ze stejnojmenného filmu. Hravou formou dětem přibližuje různé doby historie země od trilobitů přes dinosaury až k velkým savcům doby ledové. Děti si kromě historie země osvojí nové dovednosti.

Cesta do pravěku

metodika celotáborové etapové hry

Vydal © Pionýr, z. s., v ediční řadě 1 – „Co dělat“ v roce 2020

Senovážné náměstí 977/24, Praha 1

www.pionyr.cz

Neprodejné,

účelová vzdělávací a metodická publikace pouze pro vnitřní potřebu

Autoři: Jaroslava Bejšovcová

Vydání 1.